

Protestantse Gemeente te Heinkenszand

Verslag van de gemeente avond gehouden op 17 januari 2018 in de Barbesteinkerk
Aanwezig: 73 gemeenteleden

Mevr. Steenbakker opent de gemeente avond met een welkomstwoord en gaat ons voor in gebed. Daarna stelt mevr. Steenbakker de heer Bart van Hasselt voor. Hij is sinds november 2017 als adviseur betrokken bij onze kerkenraad. Vanavond is ook namens het Breed Moderamen van de classis Goes de heer Ko Kloet aanwezig.

Samen zingen wij Lied 418 'God, schenk ons de kracht dicht bij U te blijven, dan zal ons geen macht uit elkander drijven.'

Onderstaand de tekst zoals mevr. Steenbakker deze heeft voorgelezen.

Beste gemeente,

Bij de voorbereiding van deze avond viel enkele keren de term nieuwjaarsreceptie. En hoewel we niet de bedoeling hebben om het gemeentebestuur van Borsele na te doen geeft de term nieuwjaarsreceptie wel aan wat we vanavond willen doen: u informeren over een aantal zaken waar we in 2018 mee aan de slag gaan, maar vanavond willen we ook ruim de tijd nemen voor de informele ontmoeting met elkaar.

Ik vertel u geen nieuws wanneer ik zeg dat we als gemeente het afgelopen jaar door een erg moeilijke periode zijn gegaan. We hebben afscheid genomen van Mathilde Meulensteen en in december kwam de uitspraak van het Generale College voor de Ambtsontheffing waarmee ds. Philip van Wijk werd losgemaakt van de Protestantse Gemeente Heinkenszand ingaande 1 april 2018.

Deze uitspraak kwam na kennisname van het visitatierapport en de hoorzitting van het college in Utrecht. Bij deze hoorzitting hebben ds. Van Wijk, de afgevaardigden van het Breed Moderamen van de classis Goes, de visitatoren en de afvaardiging van de kerkenraad hun mening over de situatie in de gemeente en de inhoud van het visitatierapport kunnen geven. Daarna stelden de leden van het college verschillende vragen aan de aanwezige partijen.

Hierna werd de zitting gesloten en kwam op 14 december de schriftelijke uitspraak. In de uitspraak stelt het college voor de ambtsontheffing dat van een vruchtbare samenwerking geen sprake meer kan zijn, maar ook dat er geen schuldige wordt aangewezen. Van de mogelijkheid om in beroep te gaan heeft ds. Van Wijk geen gebruik gemaakt.

Het Breed Moderamen van de classis Goes heeft de ontheffing van werkzaamheden van ds. Van Wijk verlengd tot de datum van de losmaking.

Op dit moment is ds. Van Wijk in Kenia. Na zijn terugkeer zal met hem worden overlegd of en op welke wijze we als gemeente en predikant afscheid kunnen nemen.

De familie Van Wijk heeft de pastorie inmiddels officieel verlaten.

De kerkrentmeesters bekijken de mogelijkheden om de pastorie tijdelijk te verhuren.

Het afgelopen jaar hebben we gezien dat eerder afgehaakte gemeenteleden de weg naar de gemeente en naar de diensten op zondag weer hebben gevonden en dat verheugt ons. Tegelijkertijd zien we met pijn en verdriet dat andere gemeenteleden in de gang van zaken rond de visitatie en de losmaking aanleiding zien om afstand te nemen van de gemeente of de kerk. We hopen dat zij mogelijkheden gaan zien om hun plek in deze gemeente weer in te nemen.

Ook binnen de kerkenraad was het gevoel om het touwtje in de boot te gooien soms dichtbij. God dank waren er ook gemeenteleden die ons dan een hart onder de riem staken. Soms zelfs zonder dat ze daar zelf erg in hadden. En inmiddels zijn we zover dat we weer plannen maken voor de toekomst. Daarbij beseffen we heel goed dat die toekomst niet van ons afhangt, maar van de kracht die God ons als gemeente schenkt om elkander vast te houden, zoals we met lied 418 hebben gezongen.

Vanuit dat perspectief willen we ook de uitdagingen aangaan die we voor 2018 op ons pad zien liggen. In het kort wil ik u deelgenoot maken van enkele van die uitdagingen:

- De moeilijke financiële situatie waarover Ad Kok u zal informeren.
- Het tekort aan vrijwilligers voor het jeugdwerk.
Vorige week heeft het moderamen een goed gesprek gehad met een aantal vertegenwoordigers van het jeugdwerk uit onze gemeente. We zien dat zij met heel veel enthousiasme en toewijding hun werk voor onze jeugd en jongeren doen, maar lopen wel tegen grenzen aan. Hier missen we een predikant of kerkelijk werker die met de vrijwilligers nadenkt over de inhoud van het programma en helpt bij het vinden van vormen om onze jeugd leuke en zinvolle avonden te bieden.
- De gebouwenkwesitie kunnen we niet veel langer voor ons uitschuiven. De kerkenraad wil er alles aan doen om de besluitvorming hierover in 2018 af te ronden. Dat is niet alleen van belang voor de financiële situatie, maar we verwachten dat de plannen van de Taakgroep Gebouwen ook op veel enthousiasme in de gemeente kunnen rekenen.
- Een ander punt is de bezetting van de kerkenraad. Liever gezegd de onderbezetting van de kerkenraad. Op dit moment zijn we feitelijk met te weinig kerkenraadsleden om kerkordelijk besluiten te kunnen nemen.
Het Breed Moderamen van de classis heeft in zo'n situatie de verantwoordelijkheid en bevoegdheid om maatregelen te nemen en heeft dit gedaan door het inzetten van Bart van Hasselt en Wim van Groningen als adviseurs. U begrijpt dat dit een tijdelijke oplossing is. Het organiseren van kerkenraadsverkiezingen staat daarmee ook op de agenda van 2018.
- Nu we als gemeente in een moeilijke tijd zitten zullen we, anders dan in het verleden, actief kijken of er mogelijkheden zijn om op bepaalde onderwerpen samen te werken met buurgemeenten. Wat we op eigen houtje om financiële of organisatorische redenen niet kunnen bereiken kunnen we misschien wel samen met anderen. De tijd dat we in Heinkenszand alles alleen wel afkonden is echt verleden tijd.
We horen graag hoe u dit ziet.

Gelukkig hoeft de kerkenraad deze taken niet zonder hulp op te pakken. Overeenkomstig de adviezen van de visitatoren en het Breed Moderamen van de classis heeft de kerkenraad stappen gezet om in contact te komen met een interim-predikant. Een interim-predikant is een predikant die door opleiding en ervaring in staat is om in een gemeente waar problemen (geweest) zijn te helpen bij het vinden van de weg omhoog. De interim-predikant is voor een periode van 1 tot 1,5 jaar werkzaam in een gemeente, en dat voor 2 – 3 dagen per week. Kerkenraad en interim-predikant maken met elkaar afspraken over de taken die moeten worden opgepakt, het resultaat dat we daarvan verwachten en de tijd waarbinnen dit gerealiseerd moet zijn.

De belangrijkste onderwerpen waarmee een interim predikant in onze gemeente zich kan bezighouden zijn:

- Herstel van vertrouwen tussen gemeente en kerkenraad en tussen groepen gemeenteleden;

- Organiseren van een kerkenraadsverkiezing om tot een reguliere kerkenraad te komen;
- Besluitvorming inzake het afstoten van een kerkgebouw en het renoveren van het andere gebouw;
- Opstellen van een beleidsplan;
- Samenwerking met (clusters van) buurgemeenten.

Op dit moment zijn we met een interim-predikant in gesprek. We hopen met deze predikant goede afspraken te kunnen maken. Op de kerkenraadsvergadering van 24 januari zal hij zich presenteren en kijken we of we tot een plan van aanpak kunnen komen.

Tot slot, er zijn vanavond veel onderwerpen kort aan de orde geweest. Dat kan ook niet anders, want er zijn voor al de genoemde zaken nog geen uitgewerkte plannen. Die moeten gemaakt worden en de interim-predikant kan daarbij helpen. Echter we hebben daarbij ook elkaar nodig. U als gemeentelid vragen we om met ons mee te denken en te helpen als dat aan u gevraagd wordt. Op die manier kunnen we ook gemeente zijn zoals de Heer dat bedoeld heeft en zoals in Lied 976 wordt verwoord:

Ons heeft de Heer met liefde neergeschreven,
 leesbaar voor mensen als zijn erfenis.
 Ons leven mag zich voluit laten lezen,
 herkenbaar als zijn eigenhandig schrift.

Wie kan in ons een brief van Christus lezen,
 als niet de Geest ons aan elkander rijgt,
 die ons als dode, levenloze letters
 beademt en tot nieuwe zin herschrijft ?

Om woord voor woord zijn liefde te vertalen,
 dat blijft voor ons bestaan het doel, de zin.
 Om mensen zijn ontferming te herhalen
 zijn wij gezonden, deze wereld in.

Tot zover de algemene informatie uit de kerkenraad.

De heer Kok krijgt het woord om uitleg te geven over de financiële situatie van onze gemeente.

De begroting 2016 liet een negatief resultaat zien van ruim € 12.000. Het werkelijk resultaat in 2016 was negatief ruim € 13.000. De balans per 31 december 2016 laat een vermogen/reserve zien van € 446.526. De heer Kok zal later op dit bedrag terugkomen.

De begroting voor 2017 werd met een negatief resultaat van € 34.000 ingediend bij het RCBB. Het RCBB antwoordde hierop dat wij moeten gaan bezuinigen.

In 2017 is er echter veel gebeurd. Zo waren er extra kosten voor de beëindiging van het dienstverband met de kerkelijk werker ± € 6.500, kosten mediation € 1.125, kosten gastvoorgangers 2e halfjaar 2017 € 4.000, kosten pastoraal werker € 14.000 en minder opbrengst Kerkbalans 2017 ± € 5.000. Hierdoor kwam het negatief saldo voor de begroting 2017 uit op ruim € 64.000. In de loop van 2017 waren er extra inkomsten in de vorm van enkele legaten t.b.v. € 19.000, waardoor het negatief saldo over 2017 beperkt bleef tot ruim € 45.000.

De begroting voor 2018 laat voorlopig een negatief saldo zien van ruim € 26.000. Dit bedrag zal nog hoger worden door verschillende onkosten t.w. bij de begroting is uitgegaan van een volledige predikantsplaats, ds. Van Wijk staat tot 1 april 2018 op de loonlijst, de aanstelling van een interim-predikant en de pastoraal werker brengen ook kosten met zich mee. Voorlopige schatting van het negatief saldo in de begroting 2018 € 50.000. Daarnaast zal de gebouwenkwestie echt dit jaar moeten worden aangepakt.

Terugkomend op het hierboven genoemde vermogen/reserve van € 446.526 laat de heer Kok ons zien dat na aftrek van de negatieve saldi 2017 en 2018 (ruim € 95.000) een bedrag resteert van ruim € 350.000. Dit bedrag wordt nog vermeerderd met verkrijging uit boedel verplichting (\pm € 11.000) waardoor het geschat vermogen eind 2018 uitkomt op € 362.193. Een flinke achteruitgang !

Dan is er de eerste opzet van een meerjarenbegroting. Bij deze meerjarenbegroting is uitgegaan van de jaarrekening 2016 met een negatief saldo van € 13.000. Er is uitgegaan van de lasten van één kerkgebouw en een daling van de inkomsten. Het negatief saldo geeft dan vanaf 2018 t/m 2023 wel een daling te zien, maar de kosten van een fulltime predikant (zonder ambtswoning) zijn in deze meerjarenbegroting buiten beschouwing gelaten !

Op een vraag vanuit de gemeente antwoordt de heer Kok dat voor de betaling van een volledige predikantsplaats de Actie Kerkbalans zeker € 160.000 moet opbrengen.

Vanuit de gemeente wordt gevraagd of het hoofdstuk interim-predikant kan worden overgeslagen. Vanuit het Generale College voor de Ambtsontheffing is ons geadviseerd om met het Breed Moderamen te overleggen over het aanstellen van een interim-predikant alvorens over te gaan tot het beroepen van een predikant. Ds. Van den Hoek voegt hieraan toe dat een buitenstaander in staat is om de situatie in onze gemeente te normaliseren en misschien komt er nog een stukje subsidie hiervoor vanuit Utrecht.

Mevr. Steenbakker bedankt de heer Kok voor de financiële uitleg. Na de pauze is er verder gelegenheid tot het stellen van vragen.

Op de vraag over het afscheid van ds. Van Wijk wordt geantwoord dat na zijn terugkeer uit Kenia hierover met ds. Van Wijk gesproken zal worden.

Op de vraag over de stand van zaken m.b.t. de TG Gebouwen wordt geantwoord dat de heer Nieuwenhuis later op deze avond hierop zal antwoorden.

Terugkomend op de samenwerking met buurgemeenten wordt het idee geopperd dat Heinkenszand opgenomen zou kunnen worden in het gezamenlijk kerkblad van de gemeenten in de Zak van Zuid-Beveland. Wanneer je de informatie van andere gemeenten leest, krijg je zelf ook inspiratie. Op dit moment is ons eigen kerkblad wel kostendekkend. Op de vraag waar wij aan denken bij samenwerking met de buurgemeenten wordt geantwoord dat dit voorstel pas in de laatstgehouden kerkenraadsvergadering naar voren is gekomen en dus nog verder uitgewerkt moet worden.

Op de vraag hoeveel gemeentelieden nodig zijn voor een volledige predikantsplaats wordt geantwoord dat het niet zozeer om het aantal mensen gaat, maar om het geld dat hiervoor beschikbaar is. Onze gemeente telt ongeveer 1135 leden. Daarbij komt het feit dat dan wél alle leden ook moeten bijdragen. Maar ook dan is nog niet alles kostendekkend, want hoewel er voor de komst van ds. Van Wijk veel opknappwerk aan de pastorie is verricht, zou er nu eigenlijk nog meer moeten gebeuren.

Op een vraag naar de kerkenraadsverkiezingen wordt geantwoord dat de heer Van Groningen dit heeft geïntroduceerd. Gemeenteleden kunnen namen noemen van mensen die zij graag in de kerkenraad zouden zien met eventueel daarbij de functie. Tijdens een gemeenteavond kan er dan een verkiezing worden georganiseerd. In de Plaatselijke Regeling van onze gemeente is opgenomen dat een voltallige kerkenraad kan bestaan uit 2-6 ouderlingen, 3-6 diakenen en 2-4 kerkrentmeesters. Bij een eventuele fusie met een andere gemeente (of gemeenten) zijn er wellicht minder ambtsdragers nodig, maar er ontstaat dan een nieuwe gemeente en er komt een nieuwe plaatselijke regeling.

Hoewel dit niet was afgesproken voor deze avond - zal in vervolg op bovenstaande vraag over de TG Gebouwen - de heer Nieuwenhuis een toelichting geven. Hij deelt mede dat er zeker ontwikkelingen zijn. Tijdens de vorige gemeente avond (30 mei 2016) werden de plannen voor beide kerken gepresenteerd. Het feit dat de Dorpskerk op een markante plek in het centrum van het dorp staat is voor mensen belangrijk. Bij de definitieve besluitvorming gaan we te maken krijgen met emotionele zaken rondom beide kerkgebouwen. Het werk en de keuze van de TG Gebouwen moet draagvlak en steun van de gemeente hebben. De TG Gebouwen heeft eind vorig jaar gesproken met de betreffende wethouder van de Gemeente Borsele. De plannen voor de Dorpskerk zijn hier besproken en werden goed ontvangen met de toezegging om hieraan alle medewerking te verlenen. Maar wij moeten niet rekenen op enige geldelijke bijdrage van de Gemeente Borsele. Gelukkig zijn de economische omstandigheden nu beter en moet er nagedacht worden wat verkoop van pastorie en één van beide kerkgebouwen kan opleveren. Maar ook hier zullen we te maken krijgen met emoties.

Wanneer we één kerkgebouw overhouden voor alleen de zondagochtenddiensten zal dit veel geld kosten en dat geld hebben we niet. We zijn als kerk niet alleen, we willen het samen doen met het hele dorp. Dit houdt in de kerk/bijgebouwen ook door de week gebruiken voor andere activiteiten.

Op de vraag hoever de TG Gebouwen op dit moment is antwoordt de heer Nieuwenhuis dat de plannen concreet zijn en dat we weten wat het gaat kosten. Op een vraag of er met de Gemeente Borsele ook gesproken is over het voorstel om van de Barbestekerk een dorps huis te maken, antwoordt de heer Nieuwenhuis dat dit niet besproken is, maar we weten wel dat die interesse bestaat.

Op de vraag over de toegang tot de Dorpskerk antwoordt de heer Nieuwenhuis dat de hoofdingang van de Dorpskerk tussen de beide kastanjabomen zal blijven bestaan, maar dat een eventuele nieuwe zij ingang ervoor zorgt dat ook mensen in een rolstoel gemakkelijk toegang hebben tot kerk en bijgebouwen.

Op de vraag of er advies gevraagd is aan een makelaar voor de verkoop van de beide kerkgebouwen en de pastorie antwoordt de heer Nieuwenhuis dat dit inderdaad gebeurd is en dat er ook bedragen genoemd zijn. De pastorie kan ook apart verkocht worden en is beslist niet gekoppeld aan de verkoop van de Barbestekerk.

Feit is dat wij ons geen ambitieuze plannen kunnen veroorloven. Eerst moet er geld beschikbaar komen, voordat je het kunt uitgeven. Na de verkoop van één kerkgebouw/pastorie kunnen we met de opbrengst bekijken wat er van onze plannen verder gerealiseerd kan worden en die keuzes maken we in elk geval met de hele gemeente.

Mevr. Steenbakker bedankt de heer Nieuwenhuis voor zijn toelichting.

Mevr. Steenbakker merkt op dat de aanwezigen misschien meer verwacht hadden van deze avond, maar als kerkenraad hebben we nog niet alle informatie beschikbaar voor hetgeen u vanavond heeft gehoord. Er komen nog meer gemeente avonden en we houden u op de hoogte van alles wat er gebeurt. Voor vanavond dank voor uw aanwezigheid en inbreng en mevr. Steenbakker besluit met de woorden van Lied 416 'Ga met God en Hij zal met je zijn, jou nabij op al je wegen met zijn raad en troost en zegen.'